

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

GK 175
7/14781

Sayı : B.08.0.SGB.0.73.02.00/ 5130

16 /08/2010

Konu : Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 09.06.2010 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/14781-23678/48942 sayılı yazı,
b) 11.06.2010 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/106-220-13/2625 sayılı yazı.

İzmir Milletvekili Sayın Selçuk AYHAN'ın, Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği, Sayın Başbakanımızın da kendileri adına Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını tensip ettiği "Engellilerin eğitim ve istihdamına ilişkin" İlgi (b) yazı eki 7/14781 esas numaralı yazılı soru önergesi incelenmiştir.

1. Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığından alınan bilgiye göre; Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı ve Özürlüler İdaresi Başkanlığı tarafından 2002 yılında yapılan Türkiye Özürlüler Araştırması'na göre 5-19 yaşları arasında bulunan özürlü bireylerin bölgelere (kent ve kır toplamı) göre dağılımı ile 0-19 yaşları arası özürlü nüfusun özür gruplarına göre dağılımını içeren tablo (Ek-1) ekte sunulmuştur.

2. Söz konusu bilgileri içeren tablo (Ek-2) ekte sunulmuştur.

3. Özel eğitim rehabilitasyon merkezlerinde verilen ayda 8 saat bireysel ve 4 saat grup eğitimi, özel eğitim okul ve kurumlarımızda öğrenim gören veya kaynaştırma eğitimi ile özel eğitim tedbiri alınmış çocuklarımıza resmî eğitime destek amacıyla verilen kurs programlarıdır.

4. Zorunlu eğitim çağında olan bireylerin eğitime erişimlerini sağlamak üzere özel eğitim okulları ile özel eğitim sınıflarının açılmasına ilişkin çalışmalar devam etmektedir. Özel eğitime ihtiyacı olan bireylere okul/kurumlarda sunulan eğitim hizmetlerinin yanı sıra bu bireylerin okullara ücretsiz taşınması, yetersizlik türü ve öğrenme ihtiyaçlarına göre hazırlanmış ücretsiz ders kitabı sağlanmakta, doğrudan eğitim kurumlarından yararlanamayacak bireyler için evde ve hastanede eğitim hizmetleri sunulmaktadır.

5-7. Özürlü öğrencilerin okul binalarındaki tüm mekânlara kolaylıkla ulaşabilmeleri için Bakanlığımızın 17.12.2009 tarihli ve 2009/90 numaralı, 24.04.2000 tarihli ve 2000/41 numaralı genelgelerinde yürürlükteki standartların nasıl uygulanacağı belirlenmiş ve uygulama için de tüm valiliklere bildirilmiştir. Ayrıca, Bakanlığımızca her yıl yayımlanan il ilköğretim kurumları yapım programı hazırlama esaslarının "Özel Eğitim Kurumları" başlıklı bölümünde ve ortaöğretim okullarının onarımları genelgesinde de mevcut okullarımızın onarım ve tadilatlarında özel eğitime muhtaç öğrencilerin ihtiyaçlarına yönelik olarak bütçe imkânları doğrultusunda gereken ağırlığın verilmesi istenilmiştir.

Ayrıca, devlet yatırım programıyla 2002-2009 yılları arasında tamamlanan projelerin listesi (Ek-3) ve 2010 Yılı Yatırım Programı'nda yer alan projelerin listesi (Ek-4) ekte sunulmuştur.

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.08.0.SGB.0.73.02.00/

/ /2010

Konu : Soru Önergesi

14.06.2010 tarihli Bakanlığımız MEBBİS Norm İşlemleri Modülü verilerine göre Bakanlığımıza bağlı resmî eğitim kurumlarında; görme engelliler sınıfı öğretmenliği alanında 296, işitme engelliler sınıfı öğretmenliği alanında 648, zihin engelliler sınıfı öğretmenliği alanında 3.533 olmak üzere toplam 4.477 öğretmen görev yapmaktadır.

Bakanlığımızca her yıl, Özürlülerin Devlet Memurluğuna Alınma Şartları ile Yapılacak Yarışma Sınavları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre özürlü personel alımı yapılmaktadır. Aynı Yönetmeliğin 5'inci maddesi gereği, Bakanlığımızca dolu memur kadro sayısının % 3'ü dikkate alınarak özürlü istihdamı yapılacak kadro sayıları tespit edilmektedir.

Bu bağlamda, 2010 yılına kadar Bakanlığımız bünyesinde 3.619 özürlü personel istihdamı yapılmıştır. 2010 yılı içerisinde istihdam edilecek özürlü personel sayısı da 1.000 öğretmen, 2.000 memur ve 2.000 hizmetli olmak üzere toplam 5.000 olup bunların istihdamına yönelik olarak 26.04.2010-28.05.2010 tarihleri arası başvurular alınmış ve 04.07.2010 tarihinde sınavları gerçekleştirilmiştir.

Zihinsel yetersizliği olan bireylerin devam ettiği okul ve kurumlarda zihinsel engelliler sınıf öğretmeni ihtiyacını karşılamak üzere Bakanlığımızca bu kapsamda yürütülen çalışmalar tamamlanmış olup özel eğitim bölümü bulunan üniversitelerce YÖK tarafından onaylanmış "Zihinsel Engelliler Sınıf Öğretmenliği Sertifika Programı" açılabilir.

Özel eğitime ihtiyacı olan bireylere sunulan eğitim hizmetlerinin niteliğini artırmak amacıyla Bakanlığımızca yürütülen çalışmalara devam edilmekte olup bu kapsamda:

a) Ücretsiz Taşıma: Resmî özel eğitim okul/kurumları ile özel eğitim sınıflarına devam eden özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin eğitime erişimlerinin sağlanması amacıyla 31.982 öğrenci okul ve kurumlara ücretsiz olarak taşınmaktadır.

b) Ücretsiz Ders Kitabı: Görme engelliler ilköğretim okulları ile kaynaştırma eğitime devam eden ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarındaki öğrenciler ile iş okulları ile eğitim uygulama okullarında eğitim gören zihinsel engelli öğrencilere ders kitapları ücretsiz dağıtılmaktadır.

c) Okul Öncesi Dönemde Kaynaştırma Eğitiminin Yaygınlaştırılması: Okul öncesi dönemde; özel eğitime ihtiyacı olan çocukların eğitimlerinin ücretsiz olarak sağlanması ve bu uygulamada görev alacak öğretmenler ile eğitim yöneticilerinin mesleki yeterliliklerinin artırılması ve kaynaştırma yoluyla eğitim uygulamalarının yaygınlaştırılması amacıyla Bakanlığımızca pilot olarak seçilen 32 ilde "Okul Öncesi Dönemde Kaynaştırma Eğitiminin Yaygınlaştırılması Projesi" hazırlanmış ve konuyla ilgili 2009/66 sayılı Genelge 2009-2010 öğretim yılında uygulamaya konulmuştur.

ç) Özel Eğitimin Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi: Bu proje kapsamında özürlü bireylerin eğitime erişimleri ve toplumla bütünleşmelerini sağlamak için öğrenme ortamlarının düzenlenmesi ve eğitime erişim olanaklarının artırılması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda 10 pilot ilde yaklaşık 2.800 öğretmene yönelik hizmet içi eğitimler düzenlenecek ve özürlü bireylerin yetersizliği olmayan akranları ile birlikte eğitim almaları için 20 pilot okula

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.08.0.SGB.0.73.02.00/

/ /2010

Konu : Soru Önergesi

gerekli ekipman desteği sağlanacaktır.

Özürlü bireylere eğitim verecek öğretmen ihtiyacını karşılamak üzere sınıf öğretmenlerine işitme engelliler sınıf öğretmenliği ve zihin engelli sınıf öğretmenliği kursları açılarak 8.952 öğretmen bu alana kazandırılmıştır.

Sosyal güvencesi olup olmadığına bakılmaksızın bütün özürlü bireylerin eğitim giderleri, 01.06.2006 tarihinden itibaren Bakanlığımız bütçesine bu amaçla konulan ödenekten her ay karşılanmaktadır. 2010 yılının Ocak ayında 68.351.767 TL, Şubat ayında 69.901.784 TL, Mart ayında 74.142.888 TL ve Nisan ayında 74.935.958 TL eğitim veren kurumlara ödeme yapılmıştır.

Diğer taraftan:

A) Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığından alınan bilgiye göre; 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun değişik 53'üncü maddesinde "Mevzuata uygun olmak kaydıyla; özürlülerin mesleklerine uygun münhal kadrolara atanması, mesleklerini icra veya infaza yardımcı araç ve gerecin kurumlarınca temin edilmesi esastır. Özürlülerin Devlet memurluğuna alınma şartları ile hangi işlerde çalıştırılacakları, mesleklerini icra ve infazda hangi yardımcı araç ve gereçlerin kurumlarınca temin edileceği, zihinsel özürlülerin hangi görevlere atanmasında asgari eğitim şartından istisna edileceği hususları Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Özürlüler İdaresi Başkanlığı ve Devlet Personel Başkanlığınca müştereken hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

Kurum ve kuruluşlar bu Kanuna göre çalıştırdıkları personele ait kadrolarda % 3 oranında özürlü çalıştırmak zorundadır, % 3'ün hesaplanmasında ilgili kurum veya kuruluşun (taşra teşkilatı dâhil) toplam dolu kadro sayısı dikkate alınır.

Kurum ve kuruluşlar, çalıştırdıkları ve işten ayrılan özürlü personel sayısını üç ayda bir Devlet Personel Başkanlığına bildirmekle yükümlüdür. Bu Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşlarda, ikinci fıkrada tespit edilen oranda özürlü personel çalıştırma yükümlülüğünün yerine getirilmesinin takip ve denetiminden Devlet Personel Başkanlığı sorumludur" denilmektedir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 53'üncü maddesi ve bu maddeye istinaden 20.08.2004 tarihli ve 2004/7754 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan "Özürlülerin Devlet Memurluğuna Alınma Şartları ile Yapılacak Yarışma Sınavları Hakkında Yönetmelik" hükümlerine göre kamu kurum ve kuruluşları dolu memur kadrolarının % 3'ü oranında özürlü memur istihdam etmek zorunda olup kamu kurum ve kuruluşlarının özürlü memur alımı amacıyla yapacakları sınavlara ilişkin duyurular ise Devlet Personel Başkanlığınca ilan edilmektedir.

Ayrıca, kurum ve kuruluşlar istihdam ettikleri ve işten ayrılan özürlü personel sayısını üç ayda bir Devlet Personel Başkanlığına bildirmekle yükümlü olup bu Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşlarda, özürlü personel çalıştırılmasının takip ve denetiminden de Devlet Personel Başkanlığı sorumlu bulunmaktadır. Bu çerçevede, 2002-2010 yılları arasında kamu

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.08.0.SGB.0.73.02.00/

/ /2010

Konu : Soru Önergesi

kurum ve kuruluşlarında memur statüsünde özürlü istihdamının kolaylaştırılması ve özürlü istihdamının artırılabilmesi amacıyla, adı geçen Başkanlığın da katkılarıyla aşağıda yer alan çalışmalar yapılmıştır.

I. Yapılan Mevzuat Çalışmaları

a) Devlet Personel Başkanlığınca 25.01.2003 tarihli ve 25004 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Özürlü Personel İstihdamı Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2003/2)” çıkarılmıştır.

b) 12.05.1983 tarihli ve 83/6526 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Sakatların Devlet Memurluğuna Alınma Şartları ile Hangi İşlerde Çalıştırılacakları Hakkında Yönetmeliğin iptali ve 20.08.2004 tarihli ve 2004/7754 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Özürlülerin Devlet Memurluğuna Alınma Şartları ile Yapılacak Yarışma Sınavları Hakkında Yönetmeliğin yürürlüğe konulması sağlanmıştır.

c) Başbakanlıkça 03.12.2004 tarihli ve 25659 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Özürliülerin İstihdamı Yılı (2004/28)” başlıklı Genelge çıkarılmıştır.

ç) 21.04.2005 tarihli ve 5335 sayılı “Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” çıkarılmıştır.

d) 13.02.2006 tarihli ve 2006/10129 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan “Özürliülerin Devlet Memurluğuna Alınma Şartları ile Yapılacak Yarışma Sınavları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” çıkarılmıştır.

e) 2010 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu’nun 22’nci maddesinin ikinci fıkrasında “...657 sayılı Kanun’un 53’üncü maddesine göre yapılacak özürliü personel atamaları,..., birinci fıkrada yer alan sınırlamalara tabi değildir” hükmüne ilk defa 2010 Yılı Bütçe Kanunu’nda yer verilmiştir.

II. Öte yandan, kurum ve kuruluşlarca istihdam edilen ve işten ayrılan özürliü personele ilişkin olarak üç ayda bir Devlet Personel Başkanlığına intikal ettirilen “Kurumların Dolu Memur Kadroları, % 3 Özürliü Sayısının Karşılaştırmalı Cetveli’ne göre özürliü çalıştırma kontenjanları eksik olan kamu kurum ve kuruluşlarının bir an önce eksik olan kontenjanları doldurmaları cihetine gitmeleri gerektiği hususundaki, Devlet Personel Başkanlığınca yayımlanan 2003/2 sayılı Tebliğ’e uymayan kurum ve kuruluşlar bahsi geçen Başkanlığın 21.12.2006 tarihli ve 24675 sayılı yazısıyla da bu konuya gereken hassasiyeti göstermeleri hususunda tekrar uyarılmıştır.

III. Devlet Personel Başkanlığınca özürliü memur alımına ilişkin sınav duyurusu yayımlanan kurum ve kuruluşlar ise özürliü sınavlarını kendileri yapmakta olup sınav sonuçları itibariyle başarılı olanlar, sınav duyurusunda bahsi geçen kadrolara ilgili kurum ve kuruluşlarca atanmaktadırlar. Bu çerçevede, 2002-2010 (Nisan dönemi itibariyle) yılları arasında toplam 267 muhtelif kuruma ait toplam 13.391 adet memur kadrosuna özürliü personel alımı için sınav duyurusu yayımlanmıştır.

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.08.0.SGB.0.73.02.00/

/ /2010

Konu : Soru Önergesi

IV. Öte yandan, özel sektör ve kamu kurum ve kuruluşlarında işçi statüsünde istihdam edilmesi gereken özürlü personele ilişkin işlemler ise Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından ilgili mevzuatına göre yürütülmektedir.

B) Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğünden alınan bilgiye göre; anılan Genel Müdürlük özürlü vatandaşlarımızın eğitim, sağlık ve istihdam amaçlı yardım ve proje destek programları ile toplumsal hayata kazandırılması için çok çeşitli çalışmalar ortaya koymaktadır. Sosyal yardım programları içerisinde “özürlü yardımları” başlığı altında eğitim (özürlü öğrencilerin okullarına ücretsiz taşınması) ve sağlık (özürlü ihtiyaç yardımları) alanında verilen desteklerin yanında, özürlü vatandaşlarımıza gelir getirici küçük ölçekli proje destekleri, mesleki eğitim projeleri ve iş birliğine yönelik sosyal hizmet projelerinde öncelik verilmektedir.

Özürlü öğrencilerin okullara ücretsiz taşınması, “Özel Eğitime Gereksinim Duyan Öğrencilerin Okullara Erişiminin Sağlanması İçin Ücretsiz Taşınması Projesi” kapsamında; Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğümüz, Başbakanlık Özürhükler İdaresi Başkanlığı ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü iş birliği ile uygulanmaktadır.

Özürlü öğrenciler için; 2004-2005 öğretim yılında 1.945.503 TL, 2005-2006 öğretim yılında 16.563.641 TL, 2007 yılında 21.075.018 TL, 2008 yılında 30,37 milyon TL, 2009 yılında 31,43 milyon TL, 2010 yılında (Nisan ayı itibarıyla) ise bu kapsamda 13,41 milyon TL kaynak kullanılmıştır.

Özürlü ihtiyaç yardımları, sosyal güvenceden yoksun özürlü vatandaşların topluma uyumunu kolaylaştıracak her türlü araç gereç ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik yürütülen bir sosyal yardım programıdır. 2003-2010 yılı Nisan ayı dâhil özürlü ihtiyaç yardımlarından yararlananların sayısı ile bu kapsamda Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu’ndan aktarılan kaynak miktarı aşağıdaki tabloda belirtilmektedir.

Yıl	Aktarılan Kaynak (TL)	Kişi Sayısı
2003	2.585.344	2.051
2004	2.484.605	1.804
2005	1.779.881	1.344
2006	2.647.728	2.275
2007	2.494.528	1.797
2008	1.754.075	1.353
2009	1.231.655	462
2010 Nisan	376.690	171

C) Başbakanlık Özürhükler İdaresi Başkanlığından alınan bilgiye göre; özürhüklerin istihdamını kolaylaştırmak amacıyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun ilgili

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.08.0.SGB.0.73.02.00/

/ /2010

Konu : Soru Önergesi

maddelerinde değişiklik için çalışmalara başlanmıştır. Bu çalışmalar Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı ile özürlü personel çalıştırma yükümlülüğünün yerine getirilmesinin takip ve denetiminden sorumlu kurum olan Devlet Personel Başkanlığı, Türkiye İş Kurumu ve ilgili sivil toplum örgütleri ile birlikte yürütülmektedir. Bu çerçevede, özürlüler için sınavların merkezi sistem ile yapılması öngörülmektedir.

Ülkemizde yapıli çevrede ulaşılabilirliğin sağlanması için çeşitli mevzuat düzenlemeleri yapılmış, merkezi yönetim kurumları ve yerel yönetimler tarafından çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Bu çerçevede ilgili mevzuatın uygulanması, kamu kurum ve kuruluşlarınca ve özellikle yerel yönetimler tarafından konuyla ilgili sorumlulukların acilen yerine getirilmesi amacıyla, 17.11.2009 tarihli ve B.02.0.SKB/522-471-385 sayılı Başbakanlık oluru ile Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı koordinasyonunda Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Belediyeler Birliği, üniversitelerin ve ilgili sivil toplum kuruluşlarının katılımı ile “Ulusal Eylem Planı” hazırlanması uygun bulunmuş olup bu planın etkin olarak uygulamaya konulması için 2010 yılı “Herkes İçin Ulaşılabilirlik Eylem Yılı” ilan edilmiştir.

İlgili kurum ve kuruluşların katılımıyla yapılan çalışmalar sonunda “Ulaşılabilirlik Eylem Planı Taslağı” hazırlanmıştır.

Ç) Maliye Bakanlığından (Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğünden) alınan bilgiye göre; özürlülerin topluma kazandırılması için eğitim desteğı ve bakım uygulamaları çerçevesinde Maliye Bakanlığı ile Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından 2006 yılından itibaren sağlanan kaynak miktarları ekte sunulan tabloda (Ek-5) yer almaktadır.

D) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından alınan bilgiye göre; özürlülerin istihdamı, 4857 sayılı İş Kanunu’nun 30’uncu maddesinde öngörülen kota sistemi ile sağlanmaya çalışılmaktadır. İşverenler elli (tarım ve orman işlerinin yapıldığı iş yerlerinde 51) veya daha fazla işçi çalıştırdıkları özel sektör iş yerlerinde % 3, kamu iş yerlerinde ise % 4 oranında özürlü işçiyi meslek, beden ve ruhi durumlarına uygun işlerde çalıştırmakla yükümlüdürler.

İşverenler çalıştırmakla yükümlü oldukları işçileri Türkiye İş Kurumu aracılığı ile ya da kendi imkânları ile işe almaktadır. Ancak, Kurum aracılığı olmadan özürlü istihdam eden özel sektör işvereni, özürlünün işe başlama tarihinden itibaren bu durumu en geç onbeş iş günü içinde Kuruma bildirmesi ve tescil ettirmesi zorunludur.

2003-2010 yılları arasında kamu ve özel sektörde işe yerleştirilen özürlülere ilişkin tablo aşağıda yer almaktadır.

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.08.0.SGB.0.73.02.00/

/ /2010

Konu : Soru Önergesi

Yıllar	İşe Yerleştirme		
	Kamu	Özel	Toplam
2003	464	12.017	12.481
2004	1.320	15.852	17.172
2005	1.728	21.589	23.317
2006	1.202	22.579	23.781
2007	573	17.291	17.864
2008	427	21.541	21.967
2009	545	25.883	26.428
2010 Mayıs	153	14.036	14.189

4857 sayılı İş Kanunu'na göre özürlü çalıştırmakla yükümlü olan iş yerlerine 2010 yılında çalıştırmadığı her özürlü ve her ay için 1.552 TL idari para cezası İŞKUR İl Müdürlüklerince uygulanmaktadır. Kamu kuruluşları da bu para cezasından hiçbir şekilde muaf tutulmamaktadır.

İşverenlerden tahsil edilen idari para cezaları, 26.09.2003 tarihli ve 25241 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Özürlü ve Eski Hükümlü Çalıştırmayan İşverenlerden Ceza Olarak Kesilen Paraları Kullanmaya Yetkili Komisyonun Kuruluşu ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik çerçevesinde Kurum Genel Müdürü başkanlığında Çalışma Genel Müdürlüğü, İşçi Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, Özürlüler İdaresi Başkanlığı, Adalet Bakanlığı, Türkiye Sakatlar Konfederasyonu ve en çok üyeye sahip işçi ve işveren konfederasyonlarından birer temsilcinin katılımıyla oluşan komisyon kararına istinaden özürlülerin mesleki eğitim ve mesleki rehabilitasyonu, kendi işini kurma ve bu gibi projelerde harcanmaktadır.

Bu kapsamda 2008-2010 yılları arasında açılan kurs sayıları, bu kurslara katılan kişi sayısı ve tahsis edilen ödenek miktarı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Yıl	Uygulanan Kurs Sayısı	Katılımcı Sayısı	Tahsis Edilen Ödenek
2008	243	3.565	6.145.025,62
2009	202	2.331	5.839.028,95
2010*	137	1.394	4.319.116,46
Toplam	582	7.290	16.303.171,03

* 25.06.2010 tarihi itibarıyla mevcut verilerdir.

Ayrıca, özürlü istihdamının artırılması anlamında; kamuoyunda "İstihdam Paketi" olarak adlandırılan 5763 sayılı "İş Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" ile özürlü istihdamı ile ilgili teşvik yeniden düzenlemiştir. Buna göre,

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.08.0.SGB.0.73.02.00/

/ /2010

Konu : Soru Önergesi

kontenjan kapsamında ve korumalı iş yerlerinde çalıştırılan özörlöülerin, prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primine ait işveren hisselerinin tamamı; kontenjan fazlası ve yükömlöü olmadıkları hâdde özörlöü çalıştıran işverenlerin çalıştırdıkları her bir özörlöü için prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primine ait işveren hisselerinin yüzde ellisi Hazinece karşılanacaktır.

Bilindiğı üzere, 10.07.1976 tarihli ve 15642 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürörlöğe giren 01.07.1976 tarihli, 2022 sayılı “65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşları ile Özörlöü ve Muhtaç Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun” ile kimsesiz yoksul vatandaşlarımız sosyal koruma altına alınmış ve bu tür kişilere belli kriterler dikkate alınarak aylık bağlama yoluna gidilmiştir.

Ayrıca, 07.07.2005 tarihli ve 25868 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürörlöğe giren 01.07.2005 tarihli, 5378 sayılı “Özörlöüler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değışiklik Yapılması Hakkında Kanun” ile 2022 sayılı Kanun gereğince bağlanan özörlöü aylıkları, vöcut fonksiyon kaybı oranı dikkate alınarak iki katı ve üç katı oranında artışlar sağlanmıştır.

Bu bağlamda:

Özörlöü çocuğı olmak şartıyla, herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan gelir veya aylık hakkından faydalanamayan ve her türlü gelirleri ile Medeni Kanun’umuza göre nafaka yükömlöüsü yakınlarından sağladığı veya sağlayabileceğı nafaka miktarının aylık ortalaması, muhtaçlık sınırının (01.01.2010 tarihi itibarıyla 92,67 TL) altında olan vatandaşlarımıza, kanunen bakmakla yükömlöü olduğı 18 yaşını tamamlamamış özörlöü yakınının bakımını filen geöekleştirmek kaydıyla, muhtaçlık sınırının yüzde 200’ü tutarında 185,35 TL aylık olmak üzere asgari geöim indirimi ile birlikte toplam 194,6 TL özörlöü yakını aylığı ödenmektedir.

31.05.2010 tarihi itibarıyla Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından 27.909 erkek ve 19.402 kadın olmak üzere toplam 47.311 kişiye özörlöü yakını aylığı ödenmektedir.

18 yaşını doldurmuş başkasının yardımı olmaksızın hayatını devam ettiremeyecek şekilde özörlöü (özör derecesi yüzde 70 ve üzeri olanlar) ve herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan gelir veya aylık hakkından faydalanamayan vatandaşlarımızdan her türlü gelirleri ile Medeni Kanun’umuza göre nafaka yükömlöüsü yakınlarından sağladığı ya da sağlayabileceğı nafaka miktarının aylık ortalaması, muhtaçlık sınırının (01.01.2010 tarihi itibarıyla 92,67 TL) altında olan kimselere muhtaçlık sınırının yüzde 300’ü tutarında 278,02 TL aylık olmak üzere asgari geöim indirimi ile birlikte toplam 291,9 TL bakıma muhtaç özörlöü aylığı ödenmektedir.

31.05.2010 tarihi itibarıyla Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından 91.099 erkek ve 59.201 kadın olmak üzere toplam 150.300 kişiye bakıma muhtaç özörlöü aylığı ödenmektedir.

65 yaşından küöük 18 yaşından büyük özör derecesi % 40 ile % 69 arasında olan ve herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan gelir veya aylık hakkından faydalanamayan vatandaşlarımızdan her türlü gelirleri ile Medeni Kanun’umuza göre nafaka yükömlöüsü

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.08.0.SGB.0.73.02.00/

/ /2010

Konu : Soru Önergesi

yakınlarından sağladığı ya da sağlayabileceği nafaka miktarının aylık ortalaması, muhtaçlık sınırının (01.01.2010 tarihi itibarıyla 92,67 TL) altında olması hâlinde muhtaçlık sınırının yüzde 200'ü tutarında 185,35 TL aylık olmak üzere asgari geçim indirimi ile birlikte toplam 194,6 TL özürlü yakını aylığı ödenmektedir.

31.05.2010 tarihi itibarıyla Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından 175.419 erkek ve 102.585 kadın olmak üzere toplam 278.004 kişiye özürlü yakını aylığı ödenmektedir.

E) Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğünden alınan bilgiye göre; anılan Kurumun Kanunu'nda 2005 yılında yapılan düzenleme neticesinde bakıma muhtaç özürliülerin isterlerse ikametgâhlarında, isterlerse özel veya resmî bakım merkezlerinde bakımlarının sağlanması güvence altına alınmıştır. Bu düzenleme ile evde bakım hizmetleri ve özel bakım merkezi hizmetleri başlamıştır.

Mayıs 2010 verilerine göre ailesi yanında akrabaları tarafından bakılmakta olan 246.804 özürlü için evde bakım ücreti ödenmektedir. Özürliülere bakım ücreti ödenmesi neticesinde bakımları güvence altına alınmıştır. Ayrıca, anılan Genel Müdürlük personeli tarafından yılda en az bir kez yapılan aile ziyaretleri ile özürliülerin istenilen şekilde bakımlarının yapılıp yapılmadığı ve ihtiyaç duydukları başka hizmetlerin olup olmadığı takip edilmektedir.

Mayıs 2010 verilerine göre evde bakım ücretine rağmen ailesi yanında bakımı mümkün olmayan özürliülere bu Genel Müdürlüğe bağlı 67 resmî ve 56 özel olmak üzere toplam 123 yatılı kuruluştaki bakım ve rehabilitasyon hizmeti verilmektedir. Bu kuruluşlarda (resmîde 4.298, özeld 3.060) toplam 7.358 özürliü korunma ve bakım altında bulunmaktadır.

6. Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğünden alınan bilgiye göre; bu Genel Müdürlük, 1986 tarihinde yürürlüğe giren 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu çerçevesinde; Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu (SYDTF) kaynakları ile ve her il ve ilçede kurulu bulunan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı (SYDV) aracılığıyla ülkemizdeki temel ve en kapsamlı kamusal sosyal yardım faaliyetlerini yürüten ve gücünü Anayasa'mızın "Türkiye Cumhuriyeti sosyal bir hukuk devletidir" hükmünden alan bir kamu kuruluşudur.

Devletimizin "sosyal devlet" anlayışının hayata geçirilmesini sağlayan bu Genel Müdürlük tarafından; sadece kömür, gıda ve temizlik malzemesi dağıtılmamakta; Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kaynağı kullanmak suretiyle, ekonomik ve sosyal açıdan değişik yoksunlukları olan, ihtiyaç içindeki insanlarımız için geniş bir yelpazede sosyal yardım programları uygulanmaktadır.

Sağlamış olduğumuz sosyal yardım hizmetleriyle, ekonomik ve sosyal yönden güçsüz olanlar lehine, toplumsal eşitsizlikleri ve sorunları giderici etkin ve yaygın sosyal politikalar uygulanmak suretiyle, bu alandaki kaynakların toplumun en yoksul kesimlerine ulaşmasını sağlayarak, nüfusun en yoksul kesimindeki ailelerin temel eğitim, sağlık, barınma, yakacak ve benzeri hizmetlere tam olarak erişimini hedef alan bir "Sosyal Yardım Ağı" oluşturulmuştur.

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.08.0.SGB.0.73.02.00/

/ /2010

Konu : Soru Önergesi

Ayrıca, çalışabilir, üretebilir durumdaki yoksul vatandaşlarımızın, işsizlerimizin toplum hayatına “aktif” ve “üretken” olarak katılımını sağlayan proje destek programları ile de binlerce vatandaşımıza iş sağlanmaktadır.

Hâlihazırda uygulanan sosyal yardım ve proje destek programları ile Türkiye genelindeki yaklaşık 4 milyon yararlanıcıya gıda, yakacak ve barınmadan eğitim ve sağlığa, özürlü yardımlarından afet yardımlarına, aşevi faaliyetlerinden gelir getirici ve istihdam yaratıcı binlerce projeye kadar ekonomik ve sosyal olarak her alanda destek olunmaktadır.

Diğer taraftan, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğünden alınan bilgiye göre de; Kurumca yoksulluk içinde olup da temel ihtiyaçlarını karşılayamayan ve hayatlarını en düşük seviyede dahi sürdürmekte güçlük çeken öncelikle korunmaya, yardıma ve bakıma muhtaç çocuklar olmak üzere risk grubu kişilere kaynakların yeterliliği ölçüsünde sosyal yardımlar yapılmaktadır.

SHÇEK tarafından gerçekleştirilen yardımların en önemli fonksiyonu; Kurumun öncelikli hedef grubu olan korunmaya muhtaç çocuk, genç, yaşlı ve özürliülerin korunma altına alınmasına esas oluşturacak nedenin ekonomik yoksunluk olması hâlinde, bu kişilere ve ailelerine kuruluş bakımı yerine, ekonomik yardım ve diğer destekleyici sosyal hizmet uygulamalarıyla ailenin parçalanmadan bir arada yaşamasına fırsat sağlamış olmasıdır.

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Sosyal Yardım Hizmetlerinde, ailelerin ekonomik yoksunluğu nedeniyle;

-Korunma kararı, kuruluştaki bakılmakta iken sosyal yardımla desteklenerek ailesi yanında bakımları sağlanan çocuk ve gençler,

-Ailenin ekonomik yoksunluğu nedeniyle korunma kararı talep edilen, sosyal yardımla desteklendiği için korunma kararından vazgeçirilerek ailesi tarafından bakılan çocuklara,

-Korunma kararı olup ta yaş sınırlarını tamamlamaları nedeniyle yetiştirme yurtlarından ayrılan gençlere öncelik verilmektedir.

2009 yılında da yoksulluk içinde olup da temel ihtiyaçlarını karşılayamayan ve hayatlarını en düşük seviyede dahi sürdürmekte güçlük çeken 35.756 kişiye sosyal yardım yapılmıştır. Bunlardan 32.704’ü çocuktur.

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü hizmet sunumunda yaptığı vizyon değişikliği ile “kuruluş bakımı” odaklı hizmetler yerine “aile bakımı” odaklı hizmetlere ağırlık ve öncelik vermektedir.

Yeni hizmet anlayışında; her bireyin sağlıklı aile ortamında, insan onuruna yakışır şekilde yaşama hakkının olduğu gerçeğinden hareket edilerek çocuk, özürlü ve yaşlılarımızın kurum bakımı yerine aile yanında bakımlarının sağlanması öncelikli politika olmuştur.

Bireyin korunmasına yönelik hizmetlerin mümkün olduğu ölçüde kendi yaşam ortamlarında verilmesi, kurum bakımına alınan çocukların ise öz ailelerinin güçlendirilmesi ve çocuklarını kurum bakımından en kısa zamanda almalarına yönelik çalışmalara öncelik ve ağırlık verilmektedir. 2005 yılından 2009 yılı sonuna kadar 6.433 korunma kararı çocuğumuz

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.08.0.SGB.0.73.02.00/

/ /2010

Konu : Soru Önergesi

sosyal yardım, eğitim ve danışmanlık hizmeti verilerek kurum bakımından aile veya yakınları yanına döndürülmüştür.

2009 yılında korunmaya muhtaç durumda olan 22.225 çocuğumuz korunma kararı alınmadan sosyal yardım, eğitim ve danışmanlık hizmeti verilerek aile veya yakınları yanında desteklenmiştir.

Korunma kararlı ya da korunmaya muhtaç statüsünde olup sosyal yardımla ailesi veya yakınları yanında bakılan çocuklara okul masrafı yardımı, giyim masrafları yardımı, harçlık yardımı, okula gidiş-geliş yol ücreti yardımı, nakdî olarak ödenmektedir.

Bu ödemelerin aylık ortalama tutarı ise 390 TL'yi bulmaktadır.

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumunca, ülkemiz genelinde 2001-2009 yılları arasında yapılan sosyal yardım için yıllar itibariyle kullanılan ödenek miktarı, 2001 yılından başlanmak üzere sırasıyla; 2.902.242 TL, 5.233.236 TL, 9.909.913 TL, 11.484.000 TL, 15.980.800 TL, 40.917.000 TL, 48.255.500 TL, 59.300.000 TL, 78.421.693 TL'dir.

Belirtilenlerden de anlaşılacağı üzere, sosyal yardımların sadece kömür, gıda ve temizlik malzemeleri ile sınırlı kaldığı yönündeki iddiaların gerçeğe ilgisi bulunmamaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Nimet ÇUBUKÇU
Millî Eğitim Bakanı

EK/EKLER:

- 1- Tablo (1 sayfa)
- 2- Tablo (1 sayfa)
- 3- Tablo (1 sayfa)
- 4- Tablo (1 sayfa)
- 5- Tablo (1 sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

Türkiye Özürlüler Araştırması'na Göre 5-19 Yaşları Arasında Bulunan Özürlü Bireylerin
Bölgelere (Kent ve Kır Toplamı) Göre Dağılımı

Bölgeler	Yaş Grubu			
	5-9	10-14	15-19	Toplam
Marmara	27.838	23.081	23.288	74.207
Ege	13.978	13.128	14.304	41.410
Akdeniz	18.606	16.931	19.385	54.922
iç Anadolu	24.159	15.128	19.757	59.044
Karadeniz	14.587	14.616	19.546	48.749
Doğu Anadolu	15.280	17.103	14.280	46.663
Güneydoğu Anadolu	20.717	18.391	14.642	53.750
TOPLAM	135.165	118.378	125.202	378.745

Türkiye Özürlüler Araştırması'na Göre 0-19 Yaşları Arası Engelli Nüfusun Özur Gruplarına
Göre Dağılımı

Yaş Grubu	Özur Grubu				
	Ortopedik	Görme	İşitme	Dil ve Konuşma	Zihinsel
0-9	89.942	46.340	27.429	64.225	59.681
10-19	95.866	45.277	35.748	54.074	72.700

Not: Özürlü bireyin birden fazla özürlü var ise ilgili her bir engel grubunda
içerilmiştir.

Özel eğitim kurumlarındaki (örgün eğitim) öğrenci sayısı
2009-2010 Öğretim yılı (Ocak 2010 tarihi itibariyle)

Eğitim kademesi	Öğrenci sayısı		
	Toplam	Erkek	Kadın
ÖZEL EĞİTİM ÖRGÜN TOPLAMI (Resmi + Özel)	120.106	53.560	66.546
Özel Eğitim Örgün (Resmi)	115.989	51.060	64.929
Özel Eğitim Örgün (Özel)	4.117	2.500	1.617

OKULÖNCESİ	Özel Eğitim Okulu Bünyesindeki Anasınıfı (Resmi)	659	401	258
-------------------	---	------------	------------	------------

İLKÖĞRETİM	İlköğretim Toplamı (Resmi + Özel)	108.525	46.252	62.273
	İlköğretim Toplamı (Resmi)	104.408	43.752	60.656
	İşitme Engelliler İlköğretim Okulu	4.598	2.637	1.961
	Görme Engelliler İlköğretim Okulu	1.325	777	548
	Ortopedik Engelliler İlköğretim Okulu	485	259	226
	Eğitilebilir Zihinsel Engelliler İlköğretim Okulu	2.933	1.882	1.051
	Otistik Çocuklar Eğitim Merkezi	1.206	964	242
	Uyum Güçlüğü Olanlar İlköğretim Okulu	39	39	-
	Öğretilebilir Zihinsel Engelliler (Eğitim Uyg. Okulu)(İlköğretim)	6.973	4.403	2.570
	Özel Eğitim Sınıflarındaki öğrenci sayısı (ilköğretim)	15.707	9.727	5.980
	Kaynaştırma Eğitimi Alan Öğrenci Sayısı (İlköğretim)	71.142	23.064	48.078
	İlköğretim Toplamı (Özel)	4.117	2.500	1.617
	Özel Özel Eğitim İlköğretim Okulu	4.117	2.500	1.617

ORTAÖĞRETİM	Ortaöğretim Toplamı (Resmi)	10.922	6.907	4.015
	Ortopedik Engelliler Meslek Lisesi	135	95	40
	İşitme Engelliler Meslek Lisesi	1.822	1.192	630
	Eğitilebilir Zihinsel Engelliler Meslek Lisesi	3.903	2.766	1.137
	Kaynaştırma Eğitimi Alan Öğrenci Sayısı (Ortaöğretim)	5.062	2.854	2.208

ÖZEL EĞİTİM REHBERLİK VE DANIŞMA HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

BİTİŞ YILI	BÜTÜN PROJE SAYISI	ÖĞRETİM BİNASI			PASİFON		LOJMAN		UYG. OTELİ		ÖĞRETİM ENERJİ		SPOR SALONU	HİZMET BİNASI	ATÖLYE	CAS
		SAYI	DERSLİK	KAPASİTE	SAYI	KAPASİTE	SAYI	DİRE	SAYI	KAPASİTE	SAYI	VATAN				
2002	2	1	8	80											1	
2003	5	3	47	475			2	20								
2004	6	4	50	500	1	200	1	10								
2005	1													1		
2006	11	4	56	560	1	200	1	10					1	4		
2007																
2008																
2009	5	1	12		1	160								3		
TOPLAM	30	13	173	1.615	3	560	4	40	0	0	0	0	1	8	1	0

ÖZEL EĞİTİM REHBERLİK VE DANIŞMA HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sıra No	PROJE NO	PROJE ADI	YER (İl ve İlçesi)	KARAKTERİSTİK	BASLAMA BİTİŞ YILI
		ÖZEL EĞİTİM OKULLARI			
1	200111010110	Bilim Sanat Merkezi (Hizmet Binası)	Mersin-Tarsus	MEB-2008.79 (3161m2)	2010-2012
2	200111010110	Özel Eğitim Okulu (Zihinsel Öğrenme Yetersizliği Olan Çocuklar Okulu)	İstanbul-Sultanbeyli	MEB-2004.72 (3171m2) (10 derslik)	2010-2012
3	200111010110	Otistik Çocuklar Eğitim Merkezi	Ankara-Çankaya	8 Derslik (3562m2)	2007-2010
4	200111010110	Zihinsel Engelliler Okulu	İstanbul-Küçükçekmece	8 Derslik (2920m2)	2007-2010
5	200111010110	Otistik Çocuklar Eğitim Merkezi	İstanbul-Bağcılar	8 Derslik (3562m2)	2006-2010
6	200111010110	Zihinsel Engelliler Okulu	Ankara-Çubuk	8 Derslik (2920m2)	2006-2010
		REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZLERİ			
1	200711010070	Rehberlik ve Araştırma Merkezi	İstanbul-Maltepe	Hizmet Binası (2075m2)	2007-2010
2	200711010070	Rehberlik ve Araştırma Merkezi	Ankara-Etimesgut	Hizmet Binası (2075m2)	2010-2012
3	200711010070	Rehberlik ve Araştırma Merkezi	Şanlıurfa-Merkez	Hizmet Binası (2075m2)	2010-2012

Yıllar	Özürlü Destek Eğitim Giderleri (MEB)	Özürlülere Yönelik Hizmetler (SHÇEK)			
		Evde Bakım	Özel Kuruluşta Bakım	Diğer*	Toplam
2006	177.000.000	0	0	66.000.000	66.000.000
2007	636.000.000	43.000.000	1.000.000	97.000.000	141.000.000
2008	812.000.000	400.000.000	5.000.000	124.000.000	529.000.000
2009	862.000.000	959.000.000	17.000.000	151.000.000	1.127.000.000
2010**	950.000.000	1.474.000.000	20.000.000	166.000.000	1.660.000.000

*Özel kuruluşlarda bakım hizmeti sunulan özürlülere yapılan giyecek yardımları ve diğer dolaylı giderler.

** Ödenek miktarıdır.